

PANDEMİ SÜRECİNDE LİSE ÖĞRENCİLERİNİN DÜŞÜNCELERİNDEKİ DEĞİŞİMİN İNCELENMESİ

Examining The Changes In The Mind Of High School Students During The Pandemia Process

Zarife Gökçen KARADEM

Ayşegül Kaman Anadolu Lisesi, Şanlıurfa/Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-00001-6174-9486>

Ali KARADEM

Ayşegül Kaman Anadolu Lisesi, , Şanlıurfa/Türkiye

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-00002-0829-2189>

ÖZET

Bu çalışmanın amacı pandemi sürecinde lise öğrencilerinin okula, öğretmenlere, derslere, arkadaşlarına, ailelerine, iç dünyalarına yönelik düşüncelerindeki değişimin incelenmesidir. Araştırmada nitel yaklaşımlardan durum çalışması kullanılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi bir ortaöğretim kurumunda öğrenim gören 19 öğrenci araştırmanın çalışma gurubunu oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak açık uçlu sorulardan oluşan anket formu kullanılmıştır. Anket öğrencilere online olarak iletilmiş ve öğrencilerden cevaplanması istenmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Bulgular tablolar halinde frekans ve yüzde olarak sunulmuştur. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin çoğu öğretmenlerin değerini daha iyi anladıklarını, derslerde daha fazla zorlandıklarını ve derslerden soğuduklarını, arkadaşları ile aralarından mesafe oluştuğu ve sorunlar ortaya çıktığını, aileleri ile daha fazla vakit geçirme fırsatı buldukları için aralarındaki bağın güçlendiğini, iç dünyalarına yönelik olarak karmaşık duygular içerisinde olduklarını ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, lise öğrencileri, düşünce, değişim

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the change in high school students' thoughts about school, teachers, lessons, friends, families, and inner worlds. Case study, one of the qualitative approaches, was used in the research. The research group of the study consists of 19 students studying in an official secondary education institution. A questionnaire form consisting of open-ended questions was used as a data collection tool. The questionnaire was sent to the students online and the students were asked to be answered. The obtained data were analyzed by descriptive analysis. Findings are presented in tables as frequency and percentage. As a result of the research, most of the students understood the value of teachers better. The students stated that they had more difficulties in the lessons and that they got away from the lessons. The students stated that they had a distance with their friends and that problems arose. Students stated that the bond between them was strengthened as they had the opportunity to spend more time with their families. The students stated that they had complex feelings about their inner world.

Key Words: Pandemic, high school students, thought, change

1. GİRİŞ

2019 yılının Aralık ayında, Çin'in Wuhan şehrinde ortaya çıkan koronavirüs, sebep olduğu Covid-19 hastalığı ile tüm ülkeleri hızlıca etkisi altına alarak küresel bir salgın haline dönüşmüştür. 2020 yılının Mart ayında DSÖ tarafından pandemi olarak ilan edilmiştir. Ülkemizde de ilk olarak Mart ayında tespit edilen Covid-19 hastalığına karşı devlerin tüm birimleri harekete geçerek eylem planları oluşturmuşlardır. Milli Eğitim Bakanlığı'na alınan karar gereği okul öncesi, ilk-orta-lise düzeyindeki okullarda yüzyüze eğitime ara verilerek televizyon ve internet aracılığı ile uzaktan eğitime başlanmıştır. Uzaktan eğitim, öğrenme ve öğretme sürecinde öğrenen ve öğretenin farklı mekânlarda bulunduğu, hem öğrenci hem de öğretene için yer, zaman ve mekân bakımından birtakım imkânları sağlayan sistematik bir eğitim türüdür (Uşun, 2006). 2019-2020 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde acil uzaktan eğitime geçilmesi ile hem eğitimciler hem de öğrenciler şu ana dek hiç yaşamadıkları bir deneyimi yaşamışlardır. Acil uzaktan eğitim, kriz ya da acil

durum ortadan kalktığında önceki formatına dönerek yüz yüze ders olarak verilecek olan eğitim için tamamen uzaktan öğretim yöntemlerinin kullanılmasından oluşur(Hodges, vd, 2020). Pandeminin etkisinin hızla devam etmesi üzerine Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda 2020-2021 eğitim öğretim yılı da uzaktan eğitim ile başlamıştır. Bu süreçte öğrenciler eğitimlerini “okul” yerine “ev” de, öğretmenleri ile yüzyüze kurdukları iletişimi, ekranlar aracılığı ile kurmak durumunda kalmışlardır. Öğrencilerin yaşam standartlarında birçok kavram yeni bir hale bürünmüş olmakla beraber öğrencilerin psikolojik sosyolojik ve biyolojik gelişimlerinde değişimler gözlenmektedir.

Covid-19 pandemisi nedeniyle hızlı bir şekilde geçilen uzaktan eğitim deneyimleri, tüm dünyada bu yöntemin iyileştirilmesine destek olacak, yakın gelecekte dijital öğrenme, yeni teknolojilerin de katkısıyla daha kullanışlı hale getirilerek ana öğrenme yapısı haline dönüşebilecektir (Telli & Altun, 2020).Eğitim sistemindeki düzenlemelerin öğrencilerin gelişimleri ve değişimleri göz önünde bulundurularak gerçekleştirilmesi, öğrencilerin okula ve eğitim ortamlarına dönüşlerinde uyum sağlamalarını kolaylaştırabilecekleri uygulamaların hayata geçirilmesi açısından önem taşımaktadır (Kara, 2020).

Acil uzaktan eğitim ve uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin okula, öğretmene, derslere, arkadaşlarına, ailelerine karşı düşüncelerindeki değişimin boyutu ile kendi içlerinde neler yaşadıkları bilinmemektedir. Bu sürecin doğru yapılandırılabilmesi, yakın gelecekte ana eğitim olarak kullanılabilmesi öngörülen uzaktan eğitimin öğrencilerin gelişimleri üzerinde olumlu etkiler oluşturabilmesi için pandemi sürecinde öğrencilerin neler düşündüğünün incelenmesi gerekmektedir. Literatürde uzaktan eğitim üzerine yapılan çalışmalar (Serçemeli ve Kurnaz, 2020, Mustafa, 2020, Keskin ve Kaya, 2020, Kara, 2020, Karadağ ve Yücel, 2020, Keskin ve Derya, 2020, Bozkurt, 2020, Karahan vd, 2020) olsa da lise öğrencilerinin düşüncelerindeki değişime yönelik herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu araştırma bundan sonra yapılacak yeni çalışmalara temel teşkil edecektir. Bu çalışmada pandemi sürecinde lise 10. sınıf öğrencilerinin bazı konulardaki düşüncelerindeki değişimin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu değişimin sebepleri ve sonuçlarının ortaya konması, eğitimde oluşacak yeni normalde öğrenciler için planlanacak uygulamaların daha verimli hale getirilmesi açısından önem taşıyacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmada lise öğrencilerinin okula, öğretmenlere, derslere, arkadaşlarına, ailelerine, iç dünyalarına yönelik düşüncelerindeki değişimin incelenmesi amaçlanmaktadır. Pandemi sonrasında öğrencilerin okula geri dönüş sürecinde, yaşadıkları sürecin olumsuz etkilerini en aza indirmek için alınacak tedbirlerde öğrencilerin düşüncelerindeki değişimin sonuçlarının göz önünde bulundurulması açısından bu araştırma oldukça önemli olacaktır.

Araştırma Problemi: Lise öğrencilerinin pandemi sürecinde düşüncelerindeki değişim nasıldır?

Araştırmanın soruları:

- 1-Öğrencilerin pandemi sürecinde okula yönelik düşüncelerindeki değişim nasıldır?
- 2-Öğrencilerin pandemi sürecinde öğretmenlere yönelik düşüncelerindeki değişim nasıldır?
- 3-Öğrencilerin pandemi sürecinde derslere yönelik düşüncelerindeki değişim nasıldır?
- 4-Öğrencilerin pandemi sürecinde arkadaşlarına yönelik düşüncelerindeki değişim nasıldır?
- 5-Öğrencilerin pandemi sürecinde ailelerine yönelik düşüncelerindeki değişim nasıldır?
- 6-Öğrencilerin pandemi sürecinde iç dünyalarına yönelik düşüncelerindeki değişim nasıldır?

2. YÖNTEM

Bu bölümde çalışmada kullanılan araştırma modeli, araştırma grubu, verilerin toplaması ve analizi konularına yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Lise öğrencilerinin pandemi dönemindeki eğitime yönelik görüşlerindeki değişimin incelendiği bu çalışmada nitel araştırma modellerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışmaları, nasıl ve niçin sorularını ele alarak araştırmanın kontrol edemediği olgu ya da olayı derinlemesine incelemesine imkan veren araştırma yöntemi olduğu söylenebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Başka bir deyiş ile durum çalışması, var olan mevcut durumu açıklayan ya da mevcut durum üzerindeki değişim ile

gelişimi etkileyen etkenler arasındaki iletişimi derin bir şekilde inceleyen ve analiz eden bir yaklaşımdır (Best ve Kahn, 2017).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini 2020-2021 Eğitim Öğretim yılının birinci döneminde 10. sınıflarda öğrenim gören lise öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleminin seçiminde amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Örneklem olarak Şanlıurfa İli Karaköprü İlçesi'nde bulunan resmi bir anadolu lisesinde öğrenim gören 19 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem seçiminde kolay ulaşılabilir durum örnekleme yönteminin temel amacı, araştırmacının araştırmaya hız ve pratiklik ve zaman kazandırmak için yakın olan ve ulaşılması kolay olan bir durumu seçmesinden kaynaklanır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler "Google Forms" uygulaması aracılığı ile açık uçlu anket soruları ile elde edilmiştir. Sorular hazırlanırken "Evet" ya da "Hayır" gibi tek kelimelik cevapların verilebileceği sorulardan kaçınılmış, öğrencilerin düşüncelerini ayrıntılı olarak ifade edebilecek sorulara yer verilmiştir. Anket soruları eğitim alanında nitel araştırmalar yapan iki uzmana gönderilerek görüşleri alınmıştır. Ayrıca bir edebiyat öğretmenin incelenmesi sağlanmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılarak son hali oluşturulmuştur. Anket soruları okulun iletişim grubuna gönderilmiş öğrencilerden gönüllü olanları cevaplaması istenmiştir. Ankete toplam 24 öğrenci cevap vermiştir. Ancak bazı öğrencilerin bazı sorulara cevap vermediği ya da her soruya sabit bir cümle ile cevap verdiği görülmüştür. Bu öğrencilerin cevapları değerlendirmeye alınmamıştır. 19 öğrenciden alınan yanıtlar üzerinde çözümleme yapılmıştır.

Verilerin analizi için açık uçlu anket sorularına yazılı olarak verilen cevaplar betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Betimsel analiz tekniğinde veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenerek sunulabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Verileri analize hazırlama amaçlı olarak her bir soruya verilen tüm cevaplar ayrı ayrı belgelerde doküman haline getirilmiştir. Altı farklı doküman elde edilerek analiz çalışmasına alınmıştır. Her bir dokümandaki metin içinde kodlar belirlenerek temalar oluşturulmuştur. Daha sonra temalar ve kodlar arasında ilişki kurulmuş ve kodlama anahtarları oluşturulmuştur.

Elde edilen verilerin güvenilirliği sağlamak için her iki araştırmacı kodlama, temalandırma ve anahtarları oluşturma işlemleri ayrı ayrı yapmıştır. Elde edilen her sonuç karşılaştırılarak ortak bir sonuca varılmıştır. Bu süreçte aynı zamanda nitel araştırmaların analizinde bilgi sahibi olan bir uzmanın görüşüne de başvurulmuştur. Sonrasında araştırmacıları ve uzmanın yaptığı kodlamalar karşılaştırılmıştır. Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği $(\text{Görüş Birliği} / (\text{Görüş Ayrılığı} + \text{Görüş Birliği})) * 100$ kodlayıcılar arası güvenilirlik hesaplama formülü uygulanmış ve sonuç olarak kodlayıcılar arası görüş uyum oranı % 89 olarak bulunmuştur. Güvenirlik hesaplamasının %70'in üzerinde çıkması, araştırma için güvenilir kabul edilmektedir (Miles ve Huberman, 1994).

Veriler bilgisayara kaydedilmiş, sorulara verilen cevapların yüzde ve frekans değerleri Microsoft Excel Programı ile analiz edilmiş ve elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmaktadır

3. BULGULAR

Verilerin incelenmesi sonucunda elde edilen bulgular bu bölümde tablolar halinde sunulmuştur.

3.1. Lise Öğrencilerinin Pandemi Sürecinde Okula Karşı Düşüncelerindeki Değişime Yönelik Bulgular

Öğrencilerin okula karşı düşüncelerindeki değişimine yönelik elde edilen veriler Tablo 1.'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin okula karşı düşüncelerindeki değişimin dağılımı

Tema	N	%
Okulun değerini anlama	11	57,9
Okula yönelik endişe artışı	4	21,1
Okulu çok sevdiğini farketme	2	10,5
Okulu özleme	2	10,5
Toplam	19	100,0

Tablo 1. incelendiğinde, öğrencilerin % 57,9'u okulun değerini/ önemini anladıklarını, % 10,5'i okulu sevdiğini farkettiklerini, % 10,5 u okulu çok özlediklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %21,1'inin ifadelerinde okula ve mevcut uygulamaların sonuçlarına yönelik endişeleri olduğu tespit edilmiştir. Bazı öğrencilerin ifadeleri şöyledir;

"Tabiki online dersler önemliydi ama sınıf gibi okul gibi olmuyordu bu burukluğu üstümden atamadığım için derslere motive olamıyordum. Pandemi sürecinden sonra okulumda, derslerime ve en önemlisi başarılı olmak için daha fazla önem vericem. Pandemi bu farkındalığı yarattı."

"Çok ama çok özledim arkadaşlarımı hocalarımı hiç aklıma gelmezdi okulu özleyeceğim ama oldu bende şaşkınlım."

"Okul benim için vazgeçilmez yerlerden biriydi evim gibi bir yeri ama şimdi her yerinde virüs çıkacakmış gibi hissettiğim bir endişe yeri."

3.2. Lise Öğrencilerinin Pandemi Sürecinde Öğretmenlere Karşı Düşüncelerindeki Değişime Yönelik Bulgular

Öğrencilerin öğretmenlere karşı düşüncelerindeki değişimine yönelik elde edilen veriler Tablo 2.'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin öğretmenlere karşı düşüncelerindeki değişimin dağılımı

Tema	N	%
Değişim olmaması	6	31,6
Öğretmenlerin önemini anlama	6	31,6
Öğretmenlerin kendilerine destek olduğunu düşünme	5	26,3
Öğretmenlere karşı olumsuz düşünceler	2	10,5
Toplam	19	100,0

Tablo 2. incelendiğinde öğrencilerin %31,6'sı öğretmenlere karşı düşüncelerinde bir değişim olmadığını ifade etmişlerdir. %31,6'sı ise öğretmenlerin önemini anladıklarını, %26,3'ü öğretmenlerin kendilerine destek olduklarını düşündüklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %10,5'i de öğretmenlere karşı olumsuz düşünce ifadeleri kullanmışlardır. Öğrencilerin verdikleri cevaplardan bazıları şöyledir;

"Online derslerde, yüz yüze aldığım eğitimin öğretmenlerim sayesinde ne kadar önemli olduğunu fark ettim. Bundan sonra ki eğitim hayatımda öğretmenlerimle daha içli dışlı olmayı düşünüyorum."

"Pandemi döneminde öğretmenlerimizle canlı derslerle yardımcı oluyorlar düşüncelerim olumlu yönde oldu."

"Herkesin psikolojisi olumsuz etkilendi haliyle öğretmenlerde derslerde öğretmenlerinde zevk olmadığını hissettim. Onlarda dersleri endişeyle geçirdiğine eminim. Ve bu durumlar sonrasında neye nasıl tepki verirler diye bir endişe içerisine giriyorum ve derslere bir katılım gösteremiyorum."

3.3. Lise Öğrencilerinin Pandemi Sürecinde Derslere Karşı Düşüncelerindeki Değişime Yönelik Bulgular

Öğrencilerin derslere karşı düşüncelerindeki değişimine yönelik elde edilen veriler Tablo 3.'de gösterilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin derslere karşı düşüncelerindeki değişimin incelenmesi

Tema	N	%
Derslerin daha zor gelmeye başlaması	8	42,1
Ders çalışma isteğinde azalma, derslerden soğuma	3	15,8
Derslerin önemini daha iyi anlama	3	15,8
Sınavlara yönelik endişe artışı	3	10,5
Değişme olmaması	2	10,0

Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin % 42,1'i şu anki derslerin okuldaki derslere göre daha zor gelmeye başladığını, %15,8'i ders çalışma isteğinde azalma olduğunu, derslerden soğuduklarını, %15,8'i derslerin önemini daha iyi anladıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin verdikleri cevapların %10,5'inde sınavlara yönelik endişelerinde artış olduğu görülmüştür. Öğrencilerin verdikleri bazı cevaplar şöyledir;

“Pandemi sürecinde olduğumuz için derslere fazla çalışmıyorum ondan dolayı bana zor geliyor.”

“Zorlanma yaşadım tabiki sınavlar nasıl olacak kafamda hep bu soru var daha fazla çalışmamız gerekiyor.”

“Derslere karşı biraz geriledim online eğitim malûm yüz yüze gibi olmuyo o yüzden derslerden soğudum gibi biraz.”

“2 yıl sonra gireceğim YKS sınavı için ve 11.sınıf konularınının eksik olacağını düşünüyorum ve kendimi bu sınav için psikolojikmen eksik ve zayıf hissediyorum. Bu derslerin eksikliğini tek başıma kapatamayacağımı düşünüyorum.”

3.4. Lise Öğrencilerinin Pandemi Sürecinde Arkadaşlarına Karşı Düşüncelerindeki Değişime Yönelik Bulgular

Öğrencilerin arkadaşlarına karşı düşüncelerindeki değişimine yönelik elde edilen veriler Tablo 4.’de gösterilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin arkadaşlarına karşı düşüncelerindeki değişimin dağılımı

Tema	N	%
Araya mesafe girmesi/ sorunların oluşması	7	36,8
Arkadaşları özleme	5	26,3
Arkadaşlığın önemini anlama	4	21,1
Değişme olmaması	3	15,8
Toplam	19	100,0

Tablo 4. incelendiğinde öğrencilerin %36,8’i arkadaşları ile aralarına mesafe girdiğini ve bazı sorunların oluştuğunu, %26,3’ü arkadaşlarını özlediğini, %21,1’i arkadaşlığın önemini anladıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %15,8’i arkadaşlarına karşı düşüncelerinde bir değişme olmadığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin bazı cevapları şöyledir;

“Pandemi herkeste olduğu gibi bendede birçok değişikliğe sebebiyet verdi. Bunların başında çevreme yani arkadaşlarıma karşı daha uzak olmama sebep oldu, anlam veremediğim bir şekilde bir iç bunalıma girdim bunun sonucunda arkadaşlarımdan uzaklaştım.”

“Çok güzel bir soru arkadaşlarım hep beni yanlış anlıyor bunun en büyük sebebi okulu n açılmaması şimdi diyicek siz ki ne alakası var çok alakası var çünkü biz msjlasarak konuşuyoruz ve bu kimi zaman kalp kırıyor kimi zaman düşman oluyoruz.”

“Bilmem acaba sadece iyi tarafları bumu oldu ARKADAŞLIK duygusunu daha iyi anladım ve arkadaşlığın her zaman önemli bir şey olduğunu kavradım.”

3.5. Lise Öğrencilerinin Pandemi Sürecinde Ailelerine Karşı Düşüncelerindeki Değişime Yönelik Bulgular

Öğrencilerin ailelerine karşı düşüncelerindeki değişimine yönelik elde edilen veriler Tablo 5.’de gösterilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin ailelerine karşı düşüncelerindeki değişimin dağılımı

Tema	N	%
Aile ile daha fazla zaman geçirme/ değerini daha iyi anlama/ bağlarının güçlenmesi	9	52,6
Aileden sıkılma	5	21,1
Değişme olmaması	3	15,8
Ailede problemlerin oluşması	2	10,5
Toplam	19	100,0

Öğrencilerin %52,6’sı aileleri ile daha fazla zaman geçirdiklerini, ailelerinin değerini daha iyi anladıklarını ve bağlarının daha güçlendiğini, %21,1’i ailelerinden sıkıldıklarını, %15,8’i ailelerine karşı düşüncelerinde değişiklik olmadığını, %10,5’i ailelerinde problemler oluştuğunu ifade etmişlerdir. Öğrencilerin verdikleri cevaplardan bazıları şöyledir;

“Açık söylem ailemden sıkıldım biraz evde kala kala”

“Ailemin daha fazla üstüme düştüğünü ve benimle daha fazla ilgilendikleri gördüm daha fazla ders çalışmam konusunda sürekli uyardılar ailemle daha güçlü bir bağ oluşuyor her gün yeniden”

“Pandemi sürecinde, ailemle beraber olma düşüncesi çok sevindiriyordu beni. Yurtta kalıyordum doğal olarak aile hasreti çekiyordum ama pandemi ailemle daha çok zaman geçirmeme sebebiyet verdi. İlk üç ay her şey güzel geliyordu ama babamın işinden uzaklaşması evde herhangi bir etkinliğin olmaması bizi birbirimize durup dururken sataşmaya ve ani sinirlendirmelere sebebiyet verdi. Bundan çok etkilendim ve hala devam ediyor”

3.6. Lise Öğrencilerinin Pandemi Sürecinde İç Dünyalarına Karşı Düşüncelerindeki Değişime Yönelik Bulgular

Öğrencilerin iç dünyalarına karşı düşüncelerindeki değişimine yönelik elde edilen veriler Tablo 6’de gösterilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin iç dünyalarına yönelik düşüncelerindeki değişimin dağılımı

Tema	N	%
Karmaşık duygular içinde olma	5	26,3
Psikoloji çökmesi, depresyona girme	4	21,1
Kendini geliştirmeye	5	26,3
Duygusallaşma	3	15,8
İnternete daha fazla bağlanma	2	10,5
Toplam	19	100,0

Öğrencilerin %26,3’ü karmaşık duygular içinde olduklarını gösteren cevaplar vermiştir. %26,3’ü kendilerini geliştirmeye başladıklarını, %21,1’i psikoloji çökmesi/ depresyona girme ifadelerini kullanmışlardır. %15,8’i duygusallaşmaya yönelik ifade kullanırken, %10,5’i internet/teknolojik aletlere daha fazla bağlandıklarını belirtmişlerdir. Bazı öğrencilerin verdikleri cevaplar şöyledir:

“Psikolojim çöktü sanki derslerle ilgili depresyona giriyorum.”

“İç dünyam darmadağın. Online eğitime ayak uyduramıyorum. İnternetsıkıntılı, canlı derslere giremiyorum sınavlar da yüzyüze olacağı için kendi kendime kitaptan çalışmaya çalışıyorum. Geleceğime dair çok tedirginim.”

“Kendimi geliştirmeye daha fazla zaman ayıra biliyorum artık. Kendi iç dünyamla bağlarımı güçlendirdiğimi düşünüyorum.”

“Duygusallaştım arkadaşlarımı, anneannemi, dışarıda gezmeyi özledim. Maskenin hayatım için ne kadar önemli olduğunu sağlığım için insanların sağlığı için önemli olduğunu kavradım. Sosyal hayatı koşuşturmacayı özledim. Önemliside hayatta sağlıktan önemlisi olmadığını öğrendim.”

4. SONUÇLAR

Koronavirüsün sebep olduğu COVID-19 hastalığı tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de eğitimin seyrini değiştirmiştir. Bu durum pandemi sürecinde öğrencilerin okulda uzak kalması ile okul, öğretmen, arkadaş, aile gibi kavramlara yönelik düşüncelerinde değişimler meydana getirmiştir. Bu araştırmada lise öğrencilerinin düşüncelerindeki değişimin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada veriler incelendiğinde elde edilen sonuçlar şöyle özetlenebilir;

Lise öğrencilerinin okula karşı düşünceleri incelendiğinde öğrencilerin okulun ve öğretmenlerinin değerini daha iyi anladıkları tespit edilmiştir. 10. sınıf öğrencileri üzerinde yapılan bu araştırmada esnasında öğrenciler 9 ay okuldan ve yüz yüze derslerden uzak kalmışlardır. Okulda bulunmama okulun öğrenciler üzerindeki sosyalleşme etkisini oldukça azaltmıştır. Bu durum öğrencilerde okulu özleme, okulda bulduklarını onların değerini anlama olarak kendini göstermektedir. Öğretmenleri ile olan etkileşimleri ise okuldan uzak kaldıkları süreçte azalmıştır. Öğrencilerin öğretmenlerine olan özlemleri de bu süreçte artan bir değerdir.

Araştırmada öğrenciler derslerin daha zor gelmeye başladığını ve bazı öğrenciler ders çalışma isteklerinde azalma meydana geldiğini ifade etmişlerdir. Pandemi döneminde dersler canlı dersler adı altında uzaktan eğitim faaliyeti olarak yürütülmektedir. Her öğrenci online derslere ulaşabilecek teknolojik altyapıya sahip

değildir. Çok az öğrenci canlı derslerin takibini düzenli yapabiliyor iken birçok öğrenci ise yetersiz internet paketleri sebebiyle ile derslere düzenli katılamamaktadır. Öğrencilerin derslere düzenli katılamamaları da dersleri anlamamalarını beraberinde getirmektedir. Uzaktan eğitim öğrencilerin anlamadıklarını sorma, araştırma yapma gibi faaliyetleri de asgariye indirmiştir. Bu durumlar da öğrencilerin derslerde daha da zorlanmaları ve çalışma isteklerinde azalma ile sonuçlanmaktadır.

Öğrenciler arkadaşları ile araya mesafenin girmesinden dolayı aralarında sorunların oluştuğunu ifade etmişlerdir. Pandemi sürecinde arkadaşları ile birbirlerinden uzakta olan öğrenciler iletişimi telefonlar aracılığı ile online iletişim araçları üzerinden sağlamaktadırlar. Mesajlar üzerinden yaptıkları görüşmelerde kendilerini iyi ifade edememeleri ve karşısındaki yazılar üzerinden iyi anlayamamaları nedeniyle arkadaşlar arasında problemler ortaya çıkmaktadır. Araştırmada öğrencilerin çoğu aileleri ile daha fazla zaman geçirdiklerini ve bu süreçte aile bağlarının güçlendiğini belirtmişlerdir. Pandemi sürecinde öğrenciler sürekli aileleri birlikte zaman geçirdikleri için bu sonuç beklenen bir durumdur.

Araştırmada iç dünyalarına yönelik değişim sorulduğunda bazı öğrenciler karmaşık duygular içinde olduklarını bazı öğrenciler de bu süreçte kendilerini geliştirmeye fırsat bulduklarını ifade etmişlerdir. Ergenlik döneminde bulunan 10. sınıf öğrencilerinin yaşadıkları biyolojik ve psikolojik değişime pandemi sürecindeki belirsizliğin de eklenmesi öğrencilerde duygusal karmaşanın da yaşanmasına neden olmaktadır.

Pandemi tüm dünyayı etkisi altına alan bir süreci de beraberinde getirmiştir. Toplumsal tüm alanlardaki değişim eğitim alanında, okullarda, ailelerde ve öğrencilerde gözlenmektedir. Lise öğrencilerinin okula, derslere, öğretmenlere, arkadaşlarına, ailelerine karşı olan düşüncelerindeki değişimin öğrencilerin pandemi süreci ve sonrasındaki biyolojik, psikolojik ve sosyal dönüşümlerinde ne tür tedbirler alınması gerektiğini belirleyecektir. Bu değişim resmi makamlarca derinden incelenerek öğrencilerin okula dönüşlerinde gelişimlerinin zarar görmeyecek şekilde yeni düzenlemelerin hayat geçirilmesinde önem arz etmektedir.

KAYNAKLAR

Best, J. W. ve Kahn, J. V. (2017). Eğitimde araştırma yöntemleri. (M. Durmuşçelebi, Çev.),(O. Köksal, Ed.). Konya: Dizgi Ofset.

Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi,6(3), 112-142.

Hodges, C.,Moore, S., Lockee, B., Trust, T., & Bond, A. (2020). Thedifferencebetweenemergencyremoteteachingandonlinelearning. EducauseReview, 27.

Kara, Y. (2020). Pandemi sürecindeki öğrenci deneyimleri: Bakırköy İlçesi Örneği . Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, 7 (7), 165-176.

Karadağ, E.,& Yücel, C. (2020). Yeni tip Koronavirüspandemisi döneminde üniversitelerde uzaktan eğitim: Lisans öğrencileri kapsamında bir değerlendirme çalışması. Yükseköğretim Dergisi, 10(2), 181-192.

Karahan, E., Bozan, M. A., & Akçay, A. O. (2020). Sınıf Öğretmenliği Lisans Öğrencilerinin Pandemi Sürecindeki Çevrim İçi Öğrenme Deneyimlerinin İncelenmesi. Electronic TurkishStudies, 15(4).

Keskin, M., Derya, Ö., COVID-19 sürecinde öğrencilerin web tabanlı uzaktan eğitime yönelik geri bildirimlerinin değerlendirilmesi. İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, 2020, 5.2: 59-67.

Keskin, M., Özer Kaya, D. (2020). COVID-19 sürecinde öğrencilerin web tabanlı uzaktan eğitime yönelik geri bildirimlerinin değerlendirilmesi. İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, 5(2),59-67.

Miles, M. B., ve Huberman, A. M. (1994). Qualitivedataanalysis (2nd ed.). ThousandOaks, CA: Sage Publications

- Mustafa, N. (2020). Impact of the 2019–20 coronaviruspandemic on education. International Journal of HealthPreferenceResearch 5 (20), 31-44. DOI: 10.13140/RG.2.2.27946.98245.
- Serçemeli, M., ve Kurnaz, E. (2020). COVID-19 pandemi döneminde öğrencilerin uzaktan eğitim ve uzaktan muhasebe eğitime yönelik bakış açıları üzerine bir araştırma. Uluslararası Sosyal Bilimler Akademik Araştırmalar Dergisi , 4 (1), 40-53.
- Telli, S. G.,&Altun, D. (2020). Coronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. Üniversite Araştırmaları Dergisi, 3(1), 25-34
- Uşun, S. (2006). Uzaktan Eğitim, (1.Basım), Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2006). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (6. Baskı). Ankara: Seçkin

